

MÔI TRƯỜNG

GIẢI PHÁP PHÁT TRIỂN

DOANH NGHIỆP DỊCH VỤ MÔI TRƯỜNG tại Việt Nam

SỰ PHÁT TRIỂN CỦA MẠNG LƯỚI DOANH NGHIỆP DỊCH VỤ MÔI TRƯỜNG Ở VIỆT NAM CÒN KHÁ NON TRẺ, CHƯA ĐÁP ỨNG YÊU CẦU SỰ PHÁT TRIỂN VÀ QUÁ TRÌNH HỘI NHẬP CỦA ĐẤT NƯỚC. VÌ THẾ, CẦN CÓ NHỮNG GIẢI PHÁP MẠNH ĐỂ THÚC ĐẨY SỰ PHÁT TRIỂN CỦA CÁC DOANH NGHIỆP DỊCH VỤ MÔI TRƯỜNG CỦA VIỆT NAM.

● THANH TÚ

Sau khi gia nhập Tổ chức Thương mại Thế giới (WTO), Việt Nam cam kết về mở cửa thị trường dịch vụ môi trường ở 5 phân ngành (Dịch vụ xử lý nước thải; Dịch vụ xử lý rác thải; Dịch vụ làm sạch khí thải; Dịch vụ xử lý tiếng ồn và Dịch vụ đánh giá tác động của môi trường). Do vậy, phát triển dịch vụ môi trường đang là một nhu cầu hết sức cấp thiết ở Việt Nam. Nhu cầu này mang tính khách quan của quá trình phát triển kinh tế - xã hội và hội nhập kinh tế quốc tế nước ta hiện nay.

Ô nhiễm môi trường, suy thoái tài nguyên đang diễn ra gay gắt với mức độ phức tạp ngày càng gia tăng, làm thiệt hại lớn về kinh tế và gây ra nhiều hệ quả nghiêm trọng khác. Trong bối cảnh đó nhu cầu về phòng ngừa, kiểm soát ô nhiễm, xử lý chất thải và cải thiện môi trường ngày càng cao, đòi hỏi cần có

những bước phát triển mới trong lĩnh vực dịch vụ môi trường. Hiện nay, đã có nhiều loại hình được các tổ chức và cá nhân tham gia đầu tư phát triển vào lĩnh vực môi trường từ nhiều nguồn vốn, bước đầu hình thành hệ thống doanh nghiệp ngoài công ích. Tuy nhiên, thực tế cho thấy, sự phát triển của mạng lưới doanh nghiệp dịch vụ môi trường ở Việt Nam còn khá non trẻ, chưa đáp ứng yêu cầu về bảo vệ môi trường, còn yếu so với nhiều nước trong khu vực và trên thế giới. Năng lực cung ứng dịch vụ và chất lượng dịch vụ còn thấp các doanh nghiệp chủ yếu tập trung tại các thành phố lớn. Bên cạnh đó, khuôn khổ pháp lý cho hoạt động này chưa hoàn thiện, thị trường dịch vụ môi trường mới manh nha, phân tán. Trong bối cảnh đó, việc định hướng chiến lược phát triển dịch vụ môi trường sẽ một mặt tạo điều kiện cho các doanh

nh nghiệp kinh doanh dịch vụ môi trường trong nước có đủ thời gian và những lợi thế để phát triển, mặt khác thu hút đầu tư nước ngoài, tranh thủ kinh nghiệm để bổ sung nguồn lực phát triển lĩnh vực này.

Theo kết quả điều tra khảo sát của Tổng cục Môi trường, đến thời điểm cuối năm 2012, tại 53 tỉnh thành phố trên cả nước, có 3.982 doanh nghiệp đăng ký hoạt động trong lĩnh vực dịch vụ môi trường. Tổng số doanh nghiệp thành lập mới giai đoạn 2006 - 2012 là 3.581 doanh nghiệp, trong đó giai đoạn năm 2006 đến 2009 là giai đoạn phát triển mạnh mẽ nhất về số lượng các doanh nghiệp dịch vụ môi trường lên tới 2.321 doanh nghiệp. Đến năm 2010 số lượng các doanh nghiệp thành lập mới có xu hướng giảm so với các năm trước, tuy nhiên số lượng các doanh nghiệp được thành lập mới vẫn tương đối cao thể hiện nhu cầu cung cấp dịch

Ứng dụng KHKH trong sx là biện pháp ngăn ngừa ô nhiễm môi trường hiệu quả

vụ môi trường lớn. Bên cạnh một số lĩnh vực dịch vụ môi trường đã hoạt động từ lâu đời như dịch vụ thu gom, xử lý rác thải sinh hoạt, dịch vụ quan trắc và phân tích môi trường thì đa số các lĩnh vực dịch vụ còn lại ở Việt Nam còn tương đối mới mẻ, các doanh nghiệp chủ yếu được thành lập chưa lâu với lĩnh vực đăng ký kinh doanh thường bao gồm nhiều loại hình dịch vụ môi trường. Trong các doanh nghiệp dịch vụ môi trường được điều tra cho thấy hầu hết các doanh nghiệp đều đăng ký hoạt động từ hai loại hình dịch vụ môi trường trở lên, chưa có doanh nghiệp nào có khả năng cung cấp tất cả 09 loại hình dịch vụ, các doanh nghiệp có khả năng cung cấp từ 5 dịch vụ trở lên chiếm tỉ lệ nhỏ, tập trung tại các thành phố lớn như: Hà Nội, TP. Hồ Chí Minh, Hải Phòng... trong số 493 doanh nghiệp được điều tra khảo sát cho thấy các doanh nghiệp hoạt động chủ yếu trong dịch vụ tư vấn, đào tạo, cung cấp thông tin về môi trường chiếm

50%; lĩnh vực dịch vụ thiết kế, chế tạo, xây dựng hệ thống xử lý chất thải chiếm 43%; dịch vụ thu gom, vận chuyển, tái chế chiếm 45%.

Để hình thành và phát triển mạng lưới doanh nghiệp dịch vụ môi trường đủ mạnh, Thủ tướng Chính phủ phê duyệt “Đề án Phát triển dịch vụ môi trường đến năm 2020”. Đề án đặt ra 3 nhiệm vụ chính. *Thứ nhất*, xây dựng và hoàn thiện hệ thống cơ chế, chính sách và văn bản quy phạm pháp luật về dịch vụ môi trường. *Thứ hai*, phát triển doanh nghiệp dịch vụ môi trường và thị trường dịch vụ môi trường ở Việt Nam. *Thứ ba*, đào tạo nguồn nhân lực về dịch vụ môi trường. Nhiều chuyên gia cho rằng, để thực hiện thành công các nhiệm vụ này, trong thời gian tới cần triển khai một số giải pháp sau:

Thứ nhất là nhóm giải pháp về quy hoạch, phát triển mạng lưới doanh nghiệp môi trường: Xây dựng quy hoạch phát triển doanh nghiệp môi trường đến năm 2020

của từng tỉnh, thành phố trực thuộc Trung ương trên cơ sở đánh giá, dự báo nhu cầu sử dụng dịch vụ môi trường trên địa bàn, khả năng đáp ứng dịch vụ của doanh nghiệp ngoài địa bàn. Xây dựng và nhân rộng mô hình doanh nghiệp quản lý, vận hành các trạm xử lý nước thải sinh hoạt tập trung từ các đô thị, khu dân cư. Hỗ trợ xây dựng năng lực cung cấp dịch vụ ứng phó sự cố tràn dầu từ các doanh nghiệp thăm dò, khai thác, chế biến dầu khí nhằm sử dụng tối đa trang thiết bị hiện có. Hai là nhóm giải pháp hoàn thiện cơ chế, chính sách phát triển doanh nghiệp dịch vụ môi trường; Ba là thực hiện các chương trình hỗ trợ nâng cao năng lực cạnh tranh cho các doanh nghiệp dịch vụ môi trường như: Chương trình hỗ trợ chuyển giao công nghệ cho các doanh nghiệp dịch vụ môi trường, Chương trình xây dựng cơ sở dữ liệu và website cung cấp thông tin về dịch vụ môi trường, chương trình đào tạo nguồn nhân lực cho các doanh nghiệp dịch vụ môi trường, chương trình hỗ trợ các doanh nghiệp đầu tư cung cấp dịch vụ môi trường tại các vùng khó khăn, đặc biệt khó khăn; Thứ tư là nhóm giải pháp về thanh tra, kiểm tra chấp hành các quy định pháp luật của các doanh nghiệp dịch vụ môi trường nhằm phát hiện kịp thời các doanh nghiệp thực hiện dịch vụ môi trường mà không có chứng chỉ hành nghề theo quy định của pháp luật. Thứ năm là cần đăng tải thông tin công khai các doanh nghiệp dịch vụ môi trường có chất lượng dịch vụ tốt cũng như các doanh nghiệp mà chất lượng chưa đảm bảo ■